RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsako sredo in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 10·40 K, za pol leta 5·20 K, za četrt leta 2·60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vracajo. Inserati. Enostopna petit-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru.

17. štev. V Ljubljani, v soboto, dne 29. februarja 1908 Leto XI.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljatve, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3/I.

„Rdeči Prapor“

izhaja redno vsako **sredo** in **soboto** in velja za **avstro-ogrske kraje** za celo leto 10 K 40 vin., za pol leta 5 K 20 vin., za četrt leta 2 K 60 vin., mesečno 90 vin.

Za **Nemčijo** za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K.

Za **Ameriko** za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Narodno delo.

Ni je izlepa besede, ki bi se tako zlorabila v vsakdanji rabi, kakor baš «narodno delo». Rabi se pa vedoma in nevedoma; tudi zlorabi se na isti način.

Kaj je pravzaprav narodno delo? Vprašajte, kogar hočete; težko boste dobili povoljen odgovor. Najmanj seveda od tistih, ki imajo usta polna narodnega dela, zato da ga z rokami tem vspešneje izkoriščajo.

Kaj je bilo narodno delo v prejšnjih časih? V Bleiweisovih «Novicah» dobite pojasnilo. Govorilo, pelo, igralo se je «za narod; izleti so se prirejali «za narod»; ustanovljala so se razna društva «za narod» .... Tudi Janežičev «Glasnik» nam kaže, kako se je pisalo «za narod», kako se je izdajalo knjige «za narod» ... In še v raznih drugih časopisih slovenskih iz davne preteklosti lahko čitamo, kaj je bilo narodno delo v oni dobi. In reči moramo, da je bilo to narodno delo v pretežni meri jako lepo in plodonosno za slovensko celokupnost, v kolikor je že štela in bila šteta v javnem življenju. In vkljub temu, da je bilo to delo jako idealno, je rodilo vendar veliko zelo realnih sadov. Ime «narodnjak» in «rodoljub» je bilo tedaj častno.

Da pa ni bilo vse popolnoma čisto in brez madežno, da je bilo poleg idealistov tudi nekoliko egoistov, ki so plodove narodnega dela napeljavali v svoje mošnjičke in žepe, tega ne moremo tajiti. Kako se je vzdignil Stritar proti sodobnim veljakom, «rodoljubom in prvakom»! Kako je pisal in trpel kremenit Levstik, ki so ga prvaki preganjali, ker je drugače pojmil «narod» in narodove koristi, nego oni! Nespodobno narodno delo je bila i banka «Slovenija», ki je spravila ob premoženje mnogo poštenjakov in udušila slovensko podjetnost in slovensko gospodarsko samozavest za dobrih trideset let ...

Kasneje, tekom časa se je izpreminjal tudi pojem «narodnega dela». Idealisti so postali bolj materialistični. Lotili so se ustanavljanja gospodarskih zavodov, posojilnic, narodnih domov, narodnih trgovin, začeli so proizvajati narodne produkte. Skratka, hoteli so prakticirati znano geslo «Svoji k svojim».

Da je tudi ta doba materialističnega naziranja o narodnem delo donesla mnogo dobrega za slovenstvo, radi priznavamo. Vendar se ta dobrota ni raztezala več na celokupnost, nego le na posamezne sloje, kateri so slučajno predstavljali t. zv. narod slovenski. To so bili pa samo srednji sloji.

Resnica je, da so narodni domi tvorili središča slovenskega gibanja v narodnostno eksponiranih krajih. Vsaj namen so imeli, da bi bili opora slovenskemu življu proti nemškemu in italijanskemu. Resnica je tudi, da se je marsikateremu podjetnemu Slovencu omogočilo ustanoviti samostojno trgovino, če je bil na boben gesla «svoji k svojim». Celo slovensko industrijo so pospeševali in pospešujejo na ta način. Gospodarski zavodi, zlasti zadruge in posojilnice, so mnogo koristnega dosegle: med ljudstvo so zanesle več gospodarskega duha, razširile so ljudstvu obzorje in so poučile, da ni dobro vedno tako gospodariti, «kot so naši stari gospodarili». V mnogih krajih so se ljudje rešili tuje nadvlade, oderuških obresti v denarju in pridelku in postali neodvisnejši.

Brez sence pa tudi te svitle strani niso ostale. O narodnih domih, na pimer, je znana žalostna resnica, da se malokje tako zlorablja geslo «svoji k svojim», kakor v njih. O narodnih trgovinah in narodnih gospodarskih podjetjih ima sleharni človek britke izkušnje, ker je bil zaradi slepega zaupanja v lepo narodno pisano firmo, često bolj postrižen nego postrezen. Tudi o slovenski industriji niso še pozabljene razne nenarodne afere. In zadruge, gospodarska društva in dr. — ali jih niso zlorabljali v strankarske namene, ne pa v narodne? O posojilnicah naj bodo navedeni sledeči podatki s Štajerskega: izmed prodanih kmečkih posestev jih je prišlo le 30% v kmečke roke nazaj, 27% pa so jih kupili kreditni zavodi. Ali je to zdrav pojav v gospodarskem življenju? Ali niso pravili nekdaj, da je naloga posojilnic in kreditnih zavodov tudi, da ohranijo slovensko kmečko zemljo v kmečkih narodnih rokah? In zakaj kupujejo kreditni zavodi kmečka posestva? Zato, ker bi inače imeli prevelike izgube. O drugih neugodnih posledicah takega gospodarstva niti ne govorimo. In vobče bi še jako veliko sence našli v narodnem delu raznih slovenskih rodoljubov. Lahko bi celo knjižico napisali o pomankljivostih in napakah slovenske narodne organizacije.

Mi, proletarci slovenski, ne vidimo v takem narodnem delu ideala. Skoro bi se nam zdelo opravičeno svarilo, da narodno delo ne sme biti takšno.

Ako čisto hladnokrvno premislimo situacijo, je naše mnenje sledeče: Proletarijat je del slovenske narodne celote, iz katere ga ni mogoče izključiti, ako bi se tudi hotel sam ali če bi ga hotel kdo drugi izključevati; zakaj vzrastel je iz te narodove celote, in je torej njena živa mladika. Proletarijat nima samostojne gospodarske ekzi-

PODLISTEK.

I. S. Machar:

Konec Satana.

(Iz knjige «Golgata».)

Večer jesenski je hladan,
megle se sive iz poljan
počasi k nebu dvigajo.
Vasica doli . . . grič nad njo,
ki v letu koze se po njem
pode objestno tja in sem.
Na vrhu lipa mu stoji,
tam senco starih vej deli
otrok veselemu krdelu
in zarjavelemu razpelu.

Ko dan z nočjo še še bori,
dvojica čudna tam sedi:
tam v vrhu lipe skleščenem
stoluje Smrt, s preziranjem
ji votle gledajo oči
okoli po pokrajini;
s čeljustjo v stran zakrivljeno
pa zvižga si zategnjeno.
Na kamenu, bled kot mrlič,
pod križem tam sedi hudič,
bolest mu y pasjih je očeh
in prsa bolna, kakor meh
star hropejo.

Ta čas pa si
izbral je župnik iz vasi,
da izprehodi se na polje,
želodec v tem prebavlja bolje;
tako pripravlja se lepo
na tečno mu večerjico.
Obenem lahko premišljuje,
kaj naj posebno zabičuje
ovčicam, ki se k veliki
zbero jutri mu pridigi.
Ker je na hribček zložna pot
jo gori mahnejo gospod.
Že zmagan je do vrha grič,
pa groza, glej, pred njim — hudič!
«Apage Satanas» in tri
po zraku križe naredi.
Grenko zasmeje vrag se mu
in tak očita župniku:

«Prav kakor zver neumno, glej,
podiš me oče! Fej te, fej!
So-li že časi ti prešli,
ko sva bila še ti in ti?
Ti duš pastir, a jaz tvoj pes,
ki tebi služil vdan sem ves.
Jaz dušam ljudskim bil sem strah,
jaz gonil sem jih po cerkvah,
v izpovednice jaz podil,
še v sanjah jih potem plašil.
Je delal oporoko kdo,
jaz spet pomagal sem zvesto,
na kloštre, cerkve, kazal borne
in na molitve čudotvorne,
ki v hipu starejo mi moč.
Jaz sem poživljal te nekoč
in služil sem ti sto, sto let,
iz tebe pa postal je led.
Pozabil si popolnoma
na starega prijatelja.
Zdaj pa že s križi greš nad me!
Sramuj se, oče! Fej na te!

Z nasmehom ta odgovori:
«Ne yem, kaj vrag se tak jezi?
To vendar stvar zares ni nova,
že davno sva mi dva gotova.
Kar te ne rabim, ljubi vrag,
od tistih dob sem s tabo tak.
Čuj, ti si metafizična
pošast samo, ki njunega
življenja dolžina se meri
po ljudstva dobrega le veri.
Saj si dočakal leta stara,
zdaj te človeštvo več ne mara,
prestriglo ti življenja niti.
Grdo je to. Pa kaj storiti?
Zavreči moramo balast,
da ne zadene še napast
preljube naše ladjice,
z njo svete Cerkve-Matere.

stence na Slovenskem. Ako se faktorji, ki vodijo t. zv. narodno delo v sedanjem smislu, ne brigajo za domači proletarijat in njegovo življenje, ne morejo zahtevati, da bi se proletarijat navduševal za njihovo narodno delo. Za proletarijat je najvažnejše narodno delo tisto, s katerim se mu zagotovi obstanek na domačih tleh. Brezdomovincem dati domovino in človeškega življenja v nji — takšno delo je za proletarija narodno delo. Dokler bo moral slovenski delavec s trebuhom za kruhom po svetu, dotlej se bo moral boriti za svoj obstanek z vsemi močmi; to bo njegovo narodno delo. In če sebe ohrani in si pridobi samostojno gospodarsko ekzistenco v domači deželi, bo doprinesel večji narodni čin, nego marsikateri prvak v mestu in rodoljub z dežele, ki vsaki mesec svoj novčič polaga na oltar domovine.

P. S. Kaj je v «Edinosti» narodno delo? Citiramo iz ene letošnjih številk: «Ciril-Metodov» ples. Dovršeno je. Narodno delo naše mladine je doprineslo stoteren sad: kajti smemo reči, da ta tradicijonalni ples ni zaostal za onimi v prejšnjih letih. Gneča, gneča in zopet gneča ...»

«Edinost» plešeza narod ... — A v tem je ne smemo motiti!

Deželnozborski volilci na Goriškem!

Zaupniki jugosl. soc.-dem. stranke na Goriškem so na ponovnih konferencah sklenili, da se stranka udeleži letošnjih deželnozborskih volitev.

Nastop socialne demokracije pomeni v prvi vrsti **protest zoper volilni red**, ki je bil sklenjen v zadnjem deželnem zboru največ po krivici klerikacev.

Socialna demokracija zahteva, da posveti dežela tudi tistim slojem svojo pozornost, ki so doslej brezpravni.

Socialna demokracija zahteva deželno gospodarstvo **v prid ljudstvu.**

Volilci!

V splošnem razredu Vam priporoča jugoslovanska socialno-demokratična stranka sledeče kandidate (za slovenski del dežele):

Peter Bevk
posestnik v Otaležu;

Peter Leban
železniški delavec v Gorici;

Anton Vrčon
trgovec v Škriljah na Vipavskem.

Vsak volilec naj voli **vse tri kandidate.**

Politični odbor
jugoslov. soc.-dem. stranke
v Gorici.

Politični odsevi.

V avstrijski delegaciji je pri razpravi o Bosni in Hercegovini govoril tudi posianec sodrug Němec. Povdarjal je, kako avstrijski birokratizem in vojaški absolutizem ovirata razvoj teh dežel ter je ostro kritiziral pomanjkanje vsakega socialno političnega zakonodajstva v Bosni, kjer je delavec povsem brez pravice. Obsojal je upravo Bosne in brezmejno izkoriščanje delavstva ter ogrsko agrarno politiko, ki uničuje Bosno. Na polju šolstva ravna vlada vseskozi nazadnjaško. Politične pravice so delavstvu popolnoma neznane. Z ozirom na počasnost vsake reforme v Bosni, dvomi govornik, da bo avstrijska birokratična uprava v doglednem času vpeljala zahtevano ustavo. Vladi se mora dopovedati, da je ustava nujna in sicer je treba vpeljati ustavo, ki priznava vsem enake pravice. Socialni demokratje ne morejo odobravati sedanjih upravnih razmer v Bosni in Hercegovini in bodo glasovali zoper bosenski proračun.

Poslanec sodrug Němec je v delegaciji protestiral, da bi se še bolj izkoriščalo davčno moč prebivalstva za vojaške namene. Polkovnik Čičerić je na nekem predavanju dejal, da so topovi, ki jih je vojna uprava naročila, že zastareli. Vojaška uprava se pa postavlja na stališče, da sedaj ne more spremeniti naročbe. Militarizem izkorišča prebivalstvo neposredno in posredno; dohodki vojakov so tako nezadostni, da jih morajo starši podpirati. Na ta način propadajo cele družine. Vojaku se tri leta dokazuje, da ne sme imeti lastnega čuvstva in lastnega prepričanja, ampak da mora biti orodje brez volje. Trpinčenje vojakov se je še pomnožilo. Pri zadnjih manevrih se je konjenike privezavalo. Govornik je naštel celo vrsto slučajev, s katerimi je dokazal, da je pravica vojaka, pritožiti se, brez veljave. V mornariškem arzenalu v Pulju so delavske plače že 35 let neizpremenjene. Socialni demokratje zahtevajo ljudsko oborožanje ne le zato, da se lahko urno mobilizira, če je nevarnost za državo, ampak tudi zato, da ljudstvo lahko brani svoje človeške pravice.

V ministrstvu za zunanje zadeve je baje kriza. Povzročila jo je nameravana železnica v sandžaku Novi Bazar, o kateri so hoteli madžarski radikalci interpelirati v ogrskem državnem zboru.

Avstrijski državni zbor se snide dne 17. marca. Razpravljati bo moral najprej o proračunu.

Pri deželnozborskih volitvah v Galiciji na deželi so dobili konservativci 25 mandatov (prej imeli 41), poljski demokrati 8 (4), poljski centrum 3 (7), poljska ljudska stranka 17 (4), Rusini 21 (13)

V avstrijski delegaciji je bil sprejet predlog Latourjev glede zvišanja častniških plač in prispevka za hrano moštva. Proti koncu je postala seja nesklepčna.

Proračun tobačne režije znaša za leto 1908 243 957.800 K dohodkov, stroškov pa 92,766.400 K; prebitek znaša torej nad 151 milijonov kron. Tobačnih tovarn je v Avstriji 29.

Umrl je 17. t. m. na Dunaju bivši finančni in trgovski minister Ign. pl. Plener.

V procesu proti rusinskim dijakom je kasacijsko sodišče ugodilo ničnostni pritožbi, katero so dvignili rusinski dijaki, ki so bili na Dunaju radi znanih nemirov na lvovskem vseučilišču obsojeni na zaporne kazni. Oprostilo je advokaturnega koncipijenta dr. Baczynskega in dva druga dijaka, zavrglo pa je ničnostno pritožbo ostalih pet dijakov.

Socialno-politični odsek v trgovinskem ministrstvu. Kramařevo glasilo «Den», javlja, da so organizacije in agende socialno-politične sekcije v trgovinskem ministrstvu od ministrskega sveta že odobrene. Ta odsek bode obsegal štiri oddelke. Prvi se bode bavil s postavodajalnimi vprašanji na polju industrije in obrta, z prašanji o oddaji dela in varstva delavcev, kakor tudi z ureditvijo razmerja med delodajalci in delavci, drugi odsek bode obsegal socialno-politična vprašanja, tretji statistične agende kot temelj drugih strokovnih ministrstev in četrti slednjič vse zadeve obrtnega inšpektorata.

Pri hrvatskih volitvah v prvi skupini je bilo v četrtek izvoljenih 23 Frankovcev, 18 članov srbsko-hrvatske koalicije, 3 pristaši «ustavne» stranke, 1 kmetske stranke in 3 srbske radikalne stranke. V 5 okrajih je ožja volitev. Podban Czernkovich ni izvoljen. — Izmed izvoljenih računa vlada lahko samo na 7 svojih pristašev. Jutri je volitev v ostalih okrajih.

Na Češkem so bile dne 25. t. m. druge volitve v kmetski kuriji. Po češkem volilnem redu je namreč tako: Če se konča prva volitev brez uspeha, se vrši druga volitev, pri kateri je zopet lahko toliko kandidatov, kakor pri prvi. Šele če je ta volitev brezuspešna, se razpiše ožjo volitev. V torek so bile torej druge volitve, ki so zopet pokazale, kakšna moč je obsežena v češki socialno-demokratični stranki. Volilni red za češki deželni zbor je nazadnjaški in zato sploh ni bilo upati, da bi mogel zmagati kak socialni demokrat. Vendar so dobili socialisti že pri prvi volitvi veliko število glasov, tako, da bi celo ob tem volilnem redu bili morali dobiti nekoliko poslancev, če bi bil le n. pr. proporcionalni zistem. Pri drugi volitvi se je pa število socialno-demokratičnih glasov še povečalo. Tako je dobil sodrug Svěceny v smihovskem kmetskem okraju za 500 glasov več kakor pri prvi volitvi in agraree Douša je izvoljen le s pomočjo «narodno-socialnih» glasov, kar vnovič pokazuje, da «narodna delavska» stranka sploh ni delavska. Sodrug Haberman pa pride v polzenjskem okraju v ožjo volitev z agrarcem. Ožje volitve bodo v pondeljek, 2. marca. — Mladočeh dr. Kramař je bil pri drugi volitvi izvoljen v Semilu, kjer je pred dvajsetimi leti vzel mandat Staročehom. Danes se mora trdo boriti, da si ga sploh še ohrani.

Nasi obsojen. Dolge mesece se je vlekla kazenska razprava proti bivšemu laškemu ministru Nunzio Nasi, ki je skončala z obsodbo Nasija. Nasi je obsojen na 11 mesecev in 20 dni v ječo.

Srbija bode v najkrajšem času v Carigradu storila potrebne korake, da doseže od Turčije dovoljenje za zgradbo železnice od srbske meje skozi turško ozemlje do morja. Proga bode držala od Ragujevaca ob Donavi po dolini reke Timok do srbskega obmejnega kraja Mirovac. O tem koraku so Srbi baje Avstrijo že obvestili, katera jim je svojo pomoč zagotovila.

Finančna kriza na Japonskem. «Daily Express» poroča iz Kobe, da se je pojavila na Japonskem resna finančna kriza. V zadnjem tednu je ustavilo plačila dvanajst japonskih podjetij v Ozaki, Kioto in Kobe, po večini kovinske industrije. Pasiva znašajo približno 25 milijonov kron. Tri manjše banke v Tokiju so falirale, na ostale je ljudstvo napravilo «run».

O razmerah na Portugalskem se poroča, da je policija prišla na sled novemu komplotu proti kraljevi rodbini. Odkrilo se je, da vse to izhaja iz nekega tajnega društva «črnega križa», katero je aranžiralo tudi napad na kralja Karola in ima namen, usmrtiti celo kraljevo rodbino. Kralj Manuel dobiva grozilna pisma. — Dne 25. februarja je bila izplačana zavarovalnina portugalskega kralja Karola v znesku 1,100 000 Fr.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah „Rdeči Prapor"!

Lahko bi zdrav živel ti danes,
če bi krmaril sveti Janez;
za njega vlade, kdor umrl
je v grehih, v peklu se je cvrl,
in zmaji so se še strašni
po črnih gozdih skrivali.
In grešne čarodejnice
letale so skoz dimnike.
Podobe svete kri potile
in druge čudežne godile
so se stvari.

Glej doba ta
je zlata doba ti bilá.
V ta vzduh si sodil. Ko rodil
se človek je, že naš je bil.
In naš, ko smrt je vzela ga.
Pa prišla nepovabljena
je izprememba. Cerkev-Mati
pa zna si duše varovati;
zdaj ladjo vodi skoz vihar
nam sveti Pavel, drug krmar.
On, cerkvi advokat in ščit ji,
zna s tokom časa modro iti,
nikoli nič iz rok pustiti.
On popusti, kjer more le,
da le balast iz ladje gre.
Glej, tudi ti si moral preč.

Vem, ne razumeš me preveč.
Pa kar stoji ta svet, je tak,
slab logik bil je vedno vrag.»

Hudič zakašlja. Z motnimi
očmi v daljavo tja strmi:
«Hvaležnost svečeniška! Čas
že prejšnji pričajo na vas.
Vi Judeža preklinjate,
pa treba ga je bilo le
tam v tistem vrtu, vas sicer
ne bilo danes bi nikjer.
In Nero stokrat je proklet,
pa vendar vi učite spet:
orodje božje bil je on.
Kot jaz — bil vaš je kompanjon,
izdelal svetcev vam nebroj.
Eh, kaj besede! Tudi moj
spomin že peša . . .»

V lipo se
med tem zagledal župnik je
na Smrt, ki zrla je z drevesa
na ves prepir brez interesa.
Pomigne z roko: «Vidiš, Smrt,
to danes Cerkve zvest je hrt
in boljši! Eksistenca je
tak trdna ji, da nikdo se,
in naj še tak dvomljivec bo,
v njo ne zaganja; tak srčnó
gremo bodočnosti nasproti.
Da, več zaupam jaz lahkó ti:
Čuj, skala trdna Petrova
to Smrti je okostnica,
ta vse premaga: Svet in čas.
Finis. Apage Satanas!»
Po zraku vseka križe tri,
Po gričku doli odhiti.

Vrag tudi vstane, motne vse
na Kristusa oči upre.
Pa stari Krist mu pločnati
ne more nič povedati.
Razjedla rja ga vsegá
in veter kruti stresa ga.
Zatuli vrag nesrečni, z vso
še strese Kristusa močjo.
A ta molči. Kar oglasi
se žvižg zategnjen. Smrt spusti
kot list z drevesa se, molče
na rame dene mu roke.
Tak resno in polagoma,
nalahno gre, potihoma
v meglena polja njen korak,
ki krije jih že nočni mrak . . .

Delavski koledar

je skoro **docela razprodan.** Kdor ga hoče še imeti, **naj se z naročitvijo podviza.**

Mizarji, pozor! Vsakdo, ki namerava zapustiti prostor ali delavnico, da si poišče v kaki drugi delavnici dela, sploh vsak mizar ali delavec pri strojih, ki išče dela, naj se oglasi poprej v društvenem lokalu na Rimski cesti št. 19. Nihče ne išči dela v nobeni delavnici, preden se v društvu ne informira o položaju!

Zmaga na Hrvatskem.

Pri ožji volitvi za hrvatski sabor je v Šidu izvoljen sodrug Vitomir **Korač**. To je prvi socialni demokrat v hrvatskem saboru. Živio!

Volitve v mestni kuriji.

Pri včerajšnjih volitvah v mestih so izvoljeni razven v Idriji in v Kočevju liberalni kandidatje. V Kočevju-Ribnici je izvoljen Nemec dr. Eger, v Idriji je ožja volitev med liberalnim kandidatom Ganglom in klerikalnim Arkotom.

Izid v posameznih okrajih je sledeči:

Ljubljana:

Mestni dom prva komisija:

Tavčar	310	glasov
Triller	289	»
Ravnihar	200	»
Gregorič	197	»
Kristan	25	»
Petrič	23	»

Mestni dom druga komisija:

Tavčar	380	»
Triller	361	»
Ravnihar	252	»
Grngorič	246	»
Kristan	37	»
Petrič	33	»

«Union» tretja komisija:

Tavčar	336	glasov
Triller	323	»
Gregorič	223	»
Ravnihar	219	»
Kristan	34	»
Petrič	29	»

«Union» četrta komisija:

Tavčar	442	glasov
Triller	421	»
Gregorič	274	»
Ravnihar	258	»
Kristan	24	»
Petrič	20	»

Skupaj:	dr. Tavčar	1496	glasov
	dr. Triller	1395	»
	dr. Gregorič	940	»
	dr. Ravnihar	909	»
	Kristan	119	»
	Petrič	105	»

Izvoljena liberalca **dr. Tavčar** in **dr. Triller.**

Kranj - Škofja Loka:

Kranj:	Pirc	126	glasov
	Pavšlar	83	»
	Hafner	1	»
Škofja Loka:	Pirc	47	»
	Hafner	73	»
	Pavšlar	3	»
Skupaj:	Pirc	173	»
	Pavšlar	86	»
	Hafner	73	»

Izvoljen liberalec **Ciril Pirc.**

Radovljica - Tržič - Kamnik:

Radovljica:	Vilfan	56	glasov
	Detela	40	»
Tržič:	Vilfan	47	»
	Detela	54	»
Kamnik:	Vilfan	99	»
	Detela	69	»
Skupaj:	Vilfan	202	»
	Detela	163	»

Izvoljen liberalec **dr. Janko Vilfan.**

Postojna - Vrhnika - Lož:

Postojna:	Lenarčič	121	glasov
	Verbič	49	»
Vrhnika:	Lenarčič	40	»
	Verbič	110	»
Lož:	Lenarčič	33	»
	Verbič	14	»
Skupaj:	Lenarčič	194	»
	Verbič	173	»

Izvoljen liberalec **Lenarčič.**

Dolenjska mesta:

Višnja Gora	Plantan	11	glasov.
	Janežič	10	»
Novo Mesto	Plantan	103	»
Kostanjevica	Plantan	39	»
Krško	Plantan	40	»
Črnomelj	Plantan	57	»
Metlika	Plantan	90	»
Skupaj	Plantan	340	»

Izvoljen liberalec **Plantan.**

Idrija:

Idrija	Gangl	121	»
	Arko	120	»
	Kristan	72	»

Ožja volitev med liberalcem **Ganglom** in klerikalcem **Arkotom.** Odločujejo socialni demokratje. Ožja volitev je dne 4. marca.

Kočevje-Ribnica:

Kočevje	Eger	148	glasov,
	Višnikar	7	»
Ribnica	Eger	1	»
	Višnikar	83	»
	Bartol	2	»
Skupaj	Eger	149	»
	Višnikar	90	»

Izvoljen nemški nacionalec **Eger.**

Goriške volitve. V splošni kuriji na Goriškem se voli dne 2. marca. Opozarjamo sodruge, naj ne prezro tega dne.

Goriške volilce, ki niso dobili izkaznic in volilnih listkov za volitev v splošni kuriji, opozarjamo, naj jih takoj zahtevajo pri svoji občini, da bodo mogli voliti. Po volitvi naj shranijo izkaznice, da jih imajo za eventuelno ožjo volitev.

Kdor ima volilno pravico v dveh razredih, mora dobiti dve izkaznici. Taki volilci naj pazijo, da ne zamenjajo izkaznice. Dne 2. marca se voli z ono, ki je za splošni volilni razred.

Pametno besedo je povedal «Slovenski Narod» v pondeljek. Le da jo je povedal prepozno — seveda nalašč. Do petka pretečenega tedna je mislila liberalna stranka, da opravi kaj na kmetih — seveda kot «agrarna» stranka — in njeni agitatorji so trobili po deželi v en rog s klerikalci: Za visoko colnino, za zaprte meje, za drago živino i. t. d. V pondeljek, ko ni bilo več mogoče spremeniti poraza, je pa «Narod» zagodel drugo pesem. Zabrenkal je na Tavčarjevo struno in je dal Hribarju ne sicer očitno, ampak tem krepkejšo klofuto. Znano je, da je Hribar tisti, ki hoče spraviti vse pod eno kapo: Kapitaliste in reveže, oderuhe in odirane, podjetnike in delavce, kmete in meščane, katoličane in brezverce, svetnike in hudiče. Kajti Hribarju so načela stranke tako deveta briga, kakor interesi, ki naj jih zastopa. Njegova edina želja je velika stranka, v kateri bi on igral veliko ulogo. Dobro je znano, da se je Hribar vedno prilizoval klerikalcem, a če je govoril s socialnim demokratom, mu ni bilo nič težkega, reči, da je tudi on socialist. In lani se je širokoustil, kako bo on organiziral liberalno stranko po celi deželi. Tavčar je pa molčal. Ko mu je dal izvrševalni odbor njegove stranke po zobeh s tisto bedasto izjavo, da je liberalna stranka splošna «ljudska» stranka, je obmolknil in bilo je očitno, da je od tistega trenotka Hribar neomejeno komandiral. Do petka. Do tistega groznega poraza, ki je vzel liberalcem zadnji mandat na deželi. Tedaj se je pa Tavčar spuntal. In v pondeljek je «Narod» zabrusil «ljudskemu» Hribarju: «Oslarija je, če pravi kdo, da bo zastopal interese vseh stanov! Liberalna stranka ima varovati interese meščanstva in nikogar drugega ne! To je pametna beseda, ampak prepozno je prišla. Če bi se bila liberalna stranka od nekdaj ravnala po njej, bi bila danes sicer ne velika stranka, ampak vendar stranka in sicer stranka, ki bi se jo moralo vpoštevati brez obzira na število njenih pristašev. Tako pa je hotela biti peteršilček na vsako juho in zato je danes le še klika, ne pa stranka, ki bi kaj veljala. Danes živi le še od tega, da preslepi pri vsakih volitvah nekoliko pristašev kakšne druge stranke, navadno z nečednimi sredstvi in kadar se nihče več ne bo dal preslepiti, bo izginila kakor kafra.

Kaj je splošna volilna pravica, je raznim meščanskim političnim veljakom še danes rebus. Dr. Triller hodi n. pr. okrog in kriči, da morajo v «splošni» kuriji dobiti volilno pravico samo tisti, ki je še nimajo. To je lepo mnenje; ampak dr. Triller bi pač lahko vedel, da kurija, v kateri ne volijo vsi, ni splošna kurija. Tudi štajerski narodnjaki mešajo pojme na enak način. Sicer pa bodi vsem skupaj povedano, da se delavci ne ogrevajo za delavsko kurijo, ampak zahtevajo splošno in enako volilno pravico brez kurij. Ali se razumemo?

O razmerah v deželni bolnišnici v Ljubljani smo dobili često pritožbe, ki pokazujejo, da tudi v tem deželnem zavodu ni vse tako, kakor bi moralo biti. Slavni kranjski deželni odbor je sicer zelo ponosen na deželne zavode in vsako slučajno pohvalo razglaša kakor večen dokaz za svojo ženialno delavnost. Ampak če bi vtaknil svoj nos nekoliko v notranjost zavodov, bi marsikaj opazil, kar bi potrebovalo reforme. Ljudje se večinoma itak boje, pritoževati se; tembolj bi bilo potrebno, da se oni, ki so poklicani, brigajo za svoje naloge. Pritožba, ki nam jo v sledečem sporoča neki železniški čuvaj, je sicer navidezno majhna, a je vsekakor značilna in kaže, da so tam tudi večji nedostatki, v katere bi bilo treba posvetiti. Čuvaj, čegar ime in naslov nam je znan, pripoveduje: Sestra moje žene je bila nekaj časa v deželni bolnici na ženskem medicinskem oddelku (Primarij dr. Jenko). Razmere v tem oddelku so nekam čudne; usmiljene sestre imajo to navado, da ponoči zapirajo stranišča in postavijo v sobo neko kiblo, ki pa je v takem stanju, tako zanemarjena in ponesnažena, da je bolnice ne morejo rabiti. Tudi tistim bolnicam, ki so slabe, ne strežejo tako, kakor bi bilo treba. Ker gosp. dr. Jenko o teh razmerah najbrže ni poučen, a bolnice same se boje naznaniti take nedostatke, pomaga morda kaj javen opomin.

Izseljenci. V Trst je dospelo 19. t. m. nad 2000 izseljencev. Vrnili so se iz Amerike, ker ni dela. Večinoma so Hrvatje, Ogri in Čehi.

Lekarniška taksa ponoči. S posebno naredbo ministrstva za notranje zadeve z dne 28. januarja, d. z, št. 21, katera je stopila v veljavo dne 1. februarja, mora plačati vsakdo, ki hoče imeti iz lekarne zdravila od 10. ure zvečer do 6. ure zjutraj, posebej pristojbino 50 vin. Te pristojbine so prosti oni recepti, katere zdravnik zaznamuje z «E. N.», to se pravi, da se mora zdravilo ponoči tudi oddati. Ta naredba hoče obvarovati lekarne pred pogostim nepotrebnim nadlegovanjem v nočnem času; zato so tudi zares nujni recepti prosti pristojbine.

O istrskem vprašanju so bile zopet konference pri tržaškem namestništvu. Oficielno se poroča, da so se končale z dobrim uspehom in da je dosežen med slovanskimi in italijanskimi poslanci popoln sporazum glede volilne reforme, ki bo predložena deželnemu zboru. Oficielno poročilo je zelo kratko, poslanci pa molče kakor kuhane ribe. Stvar je tako sumljiva, kakor le kaj. Da so se poslanci pobotali, že verjamemo, a prepričani smo tudi, da se je to zgodilo na račun ljudstva. Če bi bili slavni rodoljubi kaj dosegli v korist naroda, bi se bili že postavili; saj se znajo še tedaj bahati, če nič ne dosežejo. Sedaj pa molče Laginja e tutti quanti, kakor da bi imeli vozle na jezikih. Ali je mar sporazum tak, kakršen je bil na Dunaju? Ali bo volilna reforma taka, kakor smo poročali? Če ostane pri tem, da dobi slovanska večina manjšino mandatov, in da bo delavstvo osleparjeno, tedaj se bo strgalo tisto gloriolo narodnjaštva, ki se sedaj svetli okoli rodoljubnih buč naših patriotov, da se bo njih puhloglavost in sebičnost pokazala v vsej nagoti. Socialisti so jim izdajalci naroda, ker se z delavci drugih narodov združeni bojujejo za svoj obstanek; če pa plemenita gospoda žrtvuje vse pravice pravega naroda, ki šteje nekoliko več, kakor par popov in advokatov, tedaj se jim ne bi smelo reči, da so izdajalci?

Pesnik Svetopluk Čech je v nedeljo umrl. Med socialisti je bil znan in čislan zlasti zaradi zbirke «Pisni otroka» (Pesmi sužnja).

Ricmanje. Notar Plantan v Ljubljani kot zastopnik Ricmanjcev je dobil potom ljubljanskega škofijskega ordinarijata odlok rimske kurije, v katerem se dovoljuje Ricmanjcem posebna župnija, ali ostati mora latinski obred. Tak je končni sklep iz Rima. Kakšno stališče zavzemajo Ricmanjci v tem pogledu, je znano.

Olajšava mature. Kakor poroča z Dunaja, misli naučna uprava maturo v tem smislu olajšati, da bi odpadla nemško-latinska naloga in se zvišal delavni čas. Matematična naloga bo najbrž ostala. Pri ustmeni skušnji se bo oziralo bolj na splošni utis; iz zgodovine in fizike se bo manj skušalo, tem več pa iz nemščine. Ni še gotovo, če se vpeljejo uvedene olajšave še letos.

Z dobrim glasom Ljubljane je velik križ in epitheton ornans «bela» je za Ljubljano že slišati kakor ironija. V Pulju so imeli pekovski delavci stavko, o kateri sporočimo v prihodnji številki več. A kaj ima Ljubljana opraviti s tem? Enostavno to, da so stavkokazi zahajali v Pulj iz Ljubljane. Kakor da bi bilo nad tem mestom, nekako prokletstvo prihaja od žganja. Tabor za najemanje stavkokazov je bil v žganjarji nekega Mačka in Maček sam je bil glavni agent krumirjev. On jim je prigovarjal

on jim je govoril neresnico, da je stavka v Pulju končana, on jih je odpravil tja. Da je v času delavskih bojev kruminstvo prav tako sramotno, kakor vsako izdajstvo, mora razumeti dandanes vsak pameten človek. A kaj se brigajo Mački za delavsko dostojanstvo? Profit je božanstvo v naši družbi — tudi za Mačke. Delavcem, ki imajo kaj samozavesti, svetujemo naj se izogibajo takim lokalom. Alkoholizem je itak oče vsakovrstnih nečednosti in boj zoper to kugo je v interesu delavstva prav na Slovenskem že krvavo potreben. Če pa prodaja alkohol še človek, ki korumpira delavstvo še s krumirsko agenturo, je pač zavednim delavcem jasno, da se ne hodi v take kraje. Organizirani delavci naj pa izpoznajo, da mora vsak posameznik postati agitator. Tega mora biti vendar enkrat konec, da se v devetih deželah naokrog govori: Stavkokazi prihajajo vedno iz Ljubljane!

Dopisi.

Pulj. V zadnji uri se je izvedelo približno, kakšen je uspeh pogajanj med istrskimi slovanskimi in italijanskimi poslanci, ki so se vršila v Trstu pod patronanco namestništva. Ostalo bo torej za deželni zbor pri 44 poslancih, izmed katerih dobe Slovani 19. Tako bo torej večina prebivalstva zopet v manjšini v deželnem zboru. Ta nad vse žalosten vspeh, žalosten že z narodnega stališča, ne da bi govorili o posebnih interesih delavstva, bi gogospoda, ki je sklepala kompromis, zakrinkala s «pridobitvami», ki baje tiče v tem, da bo v deželnem zboru potrebna navzočnost 32 poslancev za sklepanje o deželnih izdatkih za šole, javne stavbe in zemljiščno kulturo, za občinske stvari in za zakonske načrte. To se pravi, v teh stvareh imajo Slovani priložnost, onemogočiti sklepa, ki se jim zde zanje škodljivi, s tem, da zapuste zbornito. Kdor se ne da slepiti z besedami, mora izpoznati, da je ta «pridobitev» zelo problematična in nikakor ne more izravnati neenakosti med večino in manjšino. V praksi so imeli Hrvatje in Slovenci tudi doslej mogočnost, preprečiti zborovanje. Saj se je to že leta in leta godilo. Ampak to je imelo vedno le negativen vspeh. V novem razmerju pa tudi ni nobenega jamstva, da bodo lahko dosegli pozitivni uspehe. Dejansko se ne izpremeni prav nič druzega, kakor da bodo Slovani imeli dva deželna odbornika. Če sodimo prav milo, moramo reči to: Slovanski voditelji so se utrudili, naveličali so se boja, ter so se udali. S tem se pa pokazuje popolna neplodnost vsega dosedanjega narodnjaškega boja. Desetletja ščuvanja in deloma divjaške borbe se končajo s tem, da ostane v stvari, vse pri starem! In to bodo skušali narodnjaški voditelji prikazati kot vspeh! Mi pa moramo na to reči: Če se je kdo utrudil, mu ne zamerimo; če se je naveličal, je to njegova stvar. Ampak njegova naloga je tedaj, da grev pokoj, da prepusti delo onim, ki se še niso naveličali, onim, ki hočejo delati in ki imajo še mlado moč. Kar se je dognalo v Trstu, ni uspeh ne za Slovane, ne za Italijane. Tukaj se le uresničuje stari pregovor: Kjer se dva prepirata, se smeje tretji. Pri nas je tretji smejoči — vlada. Ona si je utrdila stališče, ona si je zagotovila službo Slovanov in Italijanov; njeni lakaji bodo sedaj v obeh taborih. Najprej se bo to pokazalo v Pulju. Doslej še molče poročila o tem, ali se je govorilo na tržaških konferencah samo o deželnem zboru, ali pa tudi o puljskih občinskih zadevah. Toda doslej še ni ovrženo, kar smo mi poročali o namenih glede puljske občine, zlasti o nezaslišanih privilegijah, ki jih ima dobiti mornarica. To je tista cena, ki jo plačajo Slovani in Italijani — Avstriji. Tako daleč je pripeljala narodnjaška politika v Istri! Seveda je gospodi vse sklepe olajšala sladka zavest, da bo stroške sporazuma plačalo — ljudstvo! Kajti samo nova bremena ima istrsko ljudstvo pričakovati od tega pakta, zboljšanja pa nobenega. Dogovor Slovanov in Italijanov ne prinese ljudstvu nobene pravice. Za svoje klike so oboji narodnjaki poskrbeli nekoliko mandatov, mornarici so pa zvišali vpliv. To mornarico pa vzdržuje ljudstvo s svojimi krvavimi žulji. Nekaj dobrega je v stvari. Ljudstvu se bodo odprle oči in tedaj bo ta politika bankrotirala.

Maribor. Tudi štajerski deželni zbor, ki ima biti sklican še na eno zasedanje, preden bo razpuščen, se bo moral pečati z volilno reformo, kajti socialni demokratje so jo zahtevali že lani in deželni zbor se nikakor ne bo mogel odtegniti tej nalogi. Poročali smo že, kakšno neumno stališče zavzemajo v tem vprašanju nemški nacionalci, ki bi radi, da bi vse ostalo pri starem. Seveda je volilna reforma tudi za slovenske stranke važna in «Narodna stranka» prireja sedaj shode po deželi, da agitira za svoje stališče. Naše sodruge bo zanimalo, kakšno je to stališče. Resolucija, ki jo sprejema «Narodna stranka» na svojih shodih, se glasi takole:

«Narodna stranka» smatra splošno in enako volilno pravico kot edino pravo načelo, po katerem se sedanji volilni red za Štajersko spremeni dejanskim razmeram primerno ter bode zastopala to zahtevo v svojem javnem delovanju. Ker pa v tem trenotku ni pričakovati, da bi načelo enake volilne pravice v deželnem zboru prodrlo, označimo one najskrajnejše meje naših zahtev, v katerih morejo štajerski Slovenci privoliti izpremembo deželnega volilnega reda po načelih zastopstva interesnih skupin. Zahtevamo, da se izvrši reforma na vsak način na podlagi neposredne volitve in načela da zastopa vsak volilni okraj le eden poslanec. Zato se naj odvzame članstvo deželnega zbora virilistom, ki niso od nikogar izvoljeni, in zastopnikom obrtnih zbornic, katerih ta interesna skupina ne voli neposredno. Za število teh poslanskih mest naj se pa pomnoži zastopstvo mest in trgov in kmetskih občin. Najodločnejše zahtevamo, da se volilna pravica v velikem posestvu v prihodnje ne omeji samo na velike posestnike, ki so v deželne deske vpisani, ampak naj se kot pogoj volilne pravice v veleposestvu določi, podobno kakor v okrajnih zastopih, najmanj 120 K direktnega zemljiškega davka, pa na vsak način brez prištetja davka od mestnih poslopij. Ako ostane število veleposestniških mandatov dosedanjemu enako, naj se na Spodnjem Štajerskem ustvarijo najmanj 4 geografična volilna okrožja za veleposestvo. Zoper majoriziranje Spodnje Štajerske vsled določitve, da vsi veleposestniki iz cele dežele izvršujejo volilno pravico le v eni volilni skupini, najodločneje protestiramo. Zahtevamo nadalje, da se v prihodnje onemogoči majoriziranje slovenskih ali vsaj po večini prebivalstva slovenskih trgov od strani ponemčenih mest in trgov in zahtevamo, da se slovenskim trgom zagotovita najmanj dva mandata. V kmečkih občinah naj se strogo izvede načelo, da odpade en kmečki poslanec na Spodnjem Štajerskem na enako število kmečkega prebivalstva, kakor na Srednjem in Gornjem Štajarskem. Volilni okraji, zlasti dosedanji preobsežni celjski volilni okraj, naj se razdelijo in sprejmejo v volilni okraj in sodni okraji, ki jih veže enakost gospodarskih interesov. V splošni kuriji naj se volilcem ne krati njih pravice s tem, da volijo v ti skupini še enkrat oni volilci, ki se opravičeni voliti tudi v drugih skupinah. V deželnem odboru se naj Slovencem zagotovita po zakonu 2 mesti. «Narodna stranka» torej «načeloma» povdarja splošno in enako volilno pravico. «Načeloma» dela to dandanes že vsaka stranka, ki ni naravnost veleposestniška. Ampak od tega načela pa do praktičnega dela za splošno in enako volilno pravico je velik korak. Nobenega znamenja ne vidimo, da bi «Narodna stranka» bila pripravljena na tak korak. Narobe pa vidimo malodušnost, ki se kar sama odreka boju, češ «v tem trenotku ni pričakovati, da bi prodrlo načelo enake volilne pravice». S takim «bojem» je vsak nasprotnik lahko zadovoljen. Če tisti, ki nekaj zahteva, sam pravi, da ne bo dobil, potem je umevno, da tisti, ki ima kaj dati, ne bo dal ničesar. Nikar naj se ne reče, da se ne more z glavo skozi zid. Socialni demokratje si tudi ne domišljajo, da imajo železne butice. Ampak zato gredo vendar v boj za splošno in enako volilno pravico, ker je ta njih cilj, ne pa razne spake. Če kdo v boju ne doseže popolne zmage, mu tega na bo mogel nihče očitati. Ali kdor meče puško v koruzo, preden začne boj, ne sme zahtevati, da bi se ga smatralo za junaka in da bi se verjelo v njegovo resno voljo za boj. Take izjave, kakršna je v resoluciji «Narodne stranke,» dajejo le nasprotnikom potuho in so škodljive.

Celo svojo navadno družbo v gostilni sem opustil,

ker mi je kajenje in pa tobakov zrak postal nadležen. Kašelj, zasliženje, gorečica — to so bile posledice. Pa če človek nima ničesar in bi moral opustiti še svojo gostilniško družbo — to tudi ni nikakršno življenje. Enkrat mi pa da gozdar škatljico Fayevih pravih Sodenerskih mineralnih pastil pa sem jih poskusil. No, in sedaj! Poglejte kako mi zdaj diši pipa, lahko pijem pivo in se bolje počutim kakor kdaj prej. Vzrok: Fayeve prave Sodenerke. Kdor je pameten, napravi tudi tako. Dobivajo se po 1·25 K po vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralno vodo.

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:

W. Th. Guntzert

Dunaj, IV./1., Grosse Neugasse 27.

Poslano.

Pozor! **Pozor!**

Cenjenim obiskovalcem

doline šentflorjanske

dne 29. februarja v „Narodnem domu“ v Ljubljani uljudno naznanjam, da se bo točilo samo **pristno vino** iz dobro znane kleti g. A. Zajca in sicer po navadnih cenah ter pivo iz pivovarne Žalec in Laški trg. Dolenjski cviček liter po 48 kr., pivo vrček po 12 kr., dobra mrzla in gorka jedila po zmernih cenah kakor bodo razvidne iz cenika na mizah. Vsaka kakršnakoli pritožba naj se mi takoj naznani.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Emil Kržišnik

restavrater „Narodnega doma“.

Sodrugi, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitujte povsod za „Rdeči Prapor“!

KAVARNA

„Unione“

preje „Tedesco“ v Trstu

se priporoča cenjenim sodrugom najtopleje. Na razpolago so vsi važni in slovenski, italijanski in nemški listi. Vse pijače poceni. Napitnina je izključena.

Novo! **Novo!**

„Kdo uničuje proizvajanje v malem?“

Tako je naslov lepi brošuri, ki je pravkar izšla v založbi «Napreja!» v Idriji kot **V. zvezek knjižnice „Napreja!“.**

„Kdo uničuje proizvajanje v malem?“

je napisal znani socialistični pisatelj K. Kautský kot I. del Erfurtskega programa. — Kdor hoče temeljito poznati socialno demokracijo, mora brati Erfurtski program.

„Kdo uničuje proizvajanje v malem?“

stane **30 vinarjev.** Naroča se pri upravi lista «Rdeči Prapor» in «Naprej!», kakor tudi v vseh knjigarnah.

Čitajte in širite sledeče knjige in brošure:

H. Kirchsteiger:

„Pod spovednim pečatom“.

I. del velja 2 kroni 60 vinarjev. II. del velja 2 kroni.

A. Kristan:

„Socializem“.

Cena 20 vinarjev.

A. Kristan:

„Socialna demokracija in kmetiško ljudstvo“.

Cena 10 vinarjev.

K. Marx in Friderik Engels:

„Komunistični manifest“.

Cena 40 vinarjev.

Vse te knjige in brošure se dobe v upravi «Rdečega Praporja» v Ljubljani, «Napreja!» v Idriji in v vseh slovenskih knjigarnah v Ljubljani, Trstu, Gorici in Kranju.

Šaljive bazare

kakor tudi vse

slavnostne predmete

dobavlja najceneje

WUNIBALD PLANN

Dunaj, VI/2, Wallgasse 19

(poleg Raimundtheater). 18

Razprodaja.

4 pare čevljev za 6 kron.

Po nakupu velike množine čevljev se oddajo čevlji kratek čas po sramotno nizki ceni, 1 par moških in 1 par ženskih čevljev z nabitimi močnimi podplati, nadalje 1 par moških in 1 par ženskih modnih čevljev, vsi 4 pari elegantni, močni za zimo. Velikost po cm. Vsi 4 pari stanejo samo 6 kron. Razpošilja se po povzetju. Zamena dovoljena. Ako blago ne ugaja, se denar vrne.

2—2

D. Kessler, Krakov 63/8.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Barti. Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.